

ОСВЕШТАНА КАПЕЛА САРАЈЕВСКО-ВИДОВДАНСКИХ ХЕРОЈА НА КОШЕВУ

Данас је на Михољдан, 12. октобра 2019. године, по изузетно лијепом времену и многобројним вјерницима освештана спомен-капела Сарајевско-видовданских хероја на Српском православном гробљу на Кошеву у Сарајеву. Капелу је освештао Његово Високопреосвештенство Господин Хризостом, митрополит дабробосански, а уз саслужење арх. замјеника протојереја-ставрофора проф. др Владислава Топаловића, арх. намјесника сарајевског протојереја-ставрофора Јадрана Даниловића, јереја Немање Ђуреиновића, пароха четврте парохије сарајевске, јереја Немање Лакића, војног свештеника из Сарајева и ђакон Будимира Гардовића.

Иначе, спомен-капела сарајевско-видовданских хероја подигнута је 1939. године по пројекту Александра Дерока. Капелу је подигла Српска

православна црквена општина Сарајево. У крипти спомен капеле похрањени су земни остаци Гаврила Пинципа и његових другова, учесника из познатих видовданских догађаја 1942. године у Сарајеву. Непознато је зашто спомен-капела није освештана те 1939. године те зашто је пуних 80 година остала неосвештана.

Иначе, на историјском српском православном гробљу на Кошеву почивају знамените личности Српског народа Сарајева те Босне и Херцеговине, који су оставили дубок траг нашег националног постојања у Сарајеву. Посебно је знаменито за истаћи да је племенита енглескиња Мис Ирби сахрањена на Кошеву међу православним Србима. Ту су и гробови знамените Стаке Скендерове, војводе Голуба Бабића и многих других.

Бесједа, 12. октобра 2019. Кошево (српско гробље)

Часни оци свештеници,
Драга браћо и сестре,
Уважени гости и пријатељи,

„Ево дана којег створи Господ!
Радујмо се и веселимо се у њему!”

Вријеме, дани и године благослов су божији. Бог нам их даје да у њима творимо вољу божију, добра, велика и узвишена дјела. Времена, дани и године су и за наша мољења, молитвена сјећања, захваљивања и благодарења. Управо, овај дан Михољдан, дан чуда светог архангела Михаила и преподобног Киријака отшелника, је послије толико година, благословен од Господа да ми данас будемо овдје на Кошеву, да благословимо и освештамо ову давне 1939. године сазидану спомен-капелу видовданских хероја! Радујмо се, због тога и веселимо у овом дану и овом догађају.

Ево нас у спомен-капели сарајевских и видовданских хероја на Кошеву, коју благодатћу Духа Светога данас освештасмо, а након пуних 80 година од њеног подизања, односно градње. Нека је, прије свега и изнад свега слава Богу за овај благослов који нам Господ подари да као 61. митрополит дабробосански освештамо ову знамениту и историјску капелу. Само њено име – Капела видовданских хероја казује њену бит, као и све везано за велики дан Видовдан у Сарајеву 1914. године.

У њеној крипти, или боље рећи испод самог њеног олтара, похрањени су земни остаци већине видовданских хероја, – оних хероја који своје животе

принесоше на жртвеник Образа, Част и Слободе, не само Српског, већ и свих других народа ондашње и данашње Босне и Херцеговине.

Нема веће љубави од ове – да неко умре за другог, односно за друге! – рекао је Господ Исус Христос. Њихова жртва је жртва љубави за друге, а не мржња према неком!

Да! Некада за све бијаху хероји и јунаци о којима су писане и пјеване пјесме, стваране легенде и читаве историје. Нажалост, данас су за неке они терористи! Док су Част, Образ и Слобода биле вриједности и идеали наших народа они су били то што јесу – хероји и јунаци. Губљењем етичких, људских и националних вриједности обезврјеђени су и борци који су се за исте борили.

Ми пак, Српски народ и наша света Црква, увијек смо знали, знамо и знаћемо цијенити и свој и Образ других, Част, Достојанство, Слободу и Жртву њих који су себе жртвовали за ове идеале поробљених народа Босне и Херцеговине.

Можда би се са ове историјске дистанце могло и другачије говорити о њима и оцјењивати њихове поступке и жртве. Али, револуционари нису пророци. Они су револуционари и борци конкретних историјских времена, а против одређених и конкретних друштвених и политичких зала.

Давне 1914. године огромна већина није их разумјела. Није их разумјела тадашња маса уљуљканих у властитим интересима и задовољствима. Напротив, осудила их је проклињала их и линчовала. И не само да су они линчовани и осуђени, већ смо и Ми Српски народ, који их је изродио, са њима демонизовани и линчовани. Још се памти и приповиједа, а архиве и документа потврђују, какве су биле и како су изгледале улице Сарајева и других градова Босне и Херцеговине након погрома те 1914. године над Српским народом Босне и Херцеговине. Био је то велики петак и голгота Српског народа. Умјесто помрачења сунца, 1914. године помрачене су савјести многих. Умјесто поцјепане црквене завјесе поцјепано је заједништво наших народа у Босни и Херцеговини. Али, жив је Бог наш! Жива је вјера наша у крајњу побједу добра – побједу коју Бог даје, а не људи! Живи су саможртвовани сарајевско-видовдански хероји и мученици наше Слободе, Част и Образа: Гаврило, Данило, Михајло, Богдан, Недељко, Вељко, Неђо, Трифко, Митар, Марко и други који се данас са нама радују на небесима.

Заједно са нама Српским народом који изроди видовданске хероје пострадаше у Првом свјетском рату милиони људи широм свијета и пропадоше велика царства. А зашто? Зато што је тадашњи правдољубиви свијет разумио борбу "давида" и "голијата" те што је следећу борбу и

идеале сарајевских хероја устао против сила зла и тираније тадашњих сила осовине – Аустро-угарског и Германског царства и њихових сателита, сила које су због једног атентата изазвале Велики свјетски рат, сила које су кренуле да униште један ратовима (првим и другим балканским) исцрпљени Српски народ и саму државу Србију.

Ова капела, као што неки од вас знају, а неки нису ни чули за то, и као што сви можете да видите на њеној унутарњој и спољњој фасади озидана је од надгробних споменика са старог сарајевског гробља, које је 1938-1939. године укинута – порушено и прекопано, гробља које је било на мјесту данашњих зграда Заједничких органа Босне и Херцеговине у Сарајеву.

Посмртни остаци хиљаде сарајевских Срба од најстаријих времена до 1938. године сахрањених на том старом сарајевском гробљу избачени су из њихових гробова, а њихови споменици већим дјелом, Богу хвала, уграђени су у ову капелу. На томе имамо захвалити нашем великом архитекти Александру Дероку и светом митрополиту Петру, једном од наших претходника, који је благословио градњу и начин градње ове капеле. Уградњом њихових надгробних споменика у зидове ове капеле она је постала и спомен – капела старих сарајевских Срба 17-ог, 18., 19. и 20. вијека, али и више од тога, она је духовна и молитвена повезница Српског народа Сарајева од најстаријих времена са видовднским херојима и са нама данашњим Србима Сарајева.

Зато, данас кад освештасмо ову капелу ми се духовно обновисмо и повезасмо са њима и молитвено се данас спојисмо са сарајевско – видовданским херојима, тако исто и древним сарајевским Србима који су заједно са њима данас и у вијекове оvdје на Кошеву. Зато се радујмо данас сви и веселимо и обновимо наш сарајевско-видовдански етос садржан у ријечима: благо оном ко довјека живи, имао се рашта и родити.

У име Часте, Образа и Слободе за коју се жртвоваше Сарајевско-видовдански хероји, у име свих оних чији су гробови ексхумирани и оних чији су земни остаци пренесени оvdје на Кошево, и свих невино пострадалих у Сарајеву и широм Босне и Херцеговине, желимо се захвалити Влади Кантона Сарајево у мандатном периоду 2017/18. године и лично Господину Елмедину Конаковићу, тадашњем премијеру Владе Кантона Сарајево за учињену помоћ око обнове ове капеле.

Посебно желимо да се захвалимо свештеном братству Старе цркве сарајевске и Црквеној општини сарајевској при Старој цркви у Сарајеву за њихово ангажовање и допринос за обнову ове капеле и њено довођење до данашњег освећења.

Исто тако изражавамо нашу захвалност свима који се на било који начин zaloжише за обнову ове капеле.

Од данас ова капела биће у богослужбеној употреби по програму који ће сачинити свештено братство Старе цркве у Сарајеву, с' тим што ће овдје служити сво свештенство сарајевско.

Нека је срећно и благословено ово освећење!

Нека је срећан и благословен овај дан!

Нека је вјечни помен сарајевско-видовданским херојима и сарајевским Србима који овдје и на другим мјестим почивају!

Нека сте сви живи и здрави и нека вас Бог благослови!

pravoslavie.ru/srpska